

Door economieën te lokaliseren, kunnen we mens en natuur helen, weet Helena Norberg-Hodge. Met Local Futures bouwt ze aan een wereld waarin lokaal het nieuwe globaal is: “Op lokaal niveau kun je de behoeften van de gemeenschap en de Aarde weer centraal stellen in plaats van de verlangens van grote bedrijven.”

# De toekomst is lokaal

TEKST NADINE MAARHUIS

**S**tel je een economisch systeem voor dat vrijwel volledig lokaal is. We weten waar onze spullen vandaan komen en onze levensbehoeften – zoals voeding en energie – vervullen we in de regio. Verpakkingen zijn hierdoor vrijwel overbodig geworden en onze uitstoot is sterk gedaald. Natuurlijk zijn er uitdagingen, maar we werken samen met elkaar en de natuur, en dat maakt gezond en gelukkig.

Na zich jarenlang in de kracht van lokaal verdiept te hebben weet auteur, filmmaker en oprichter van Local Futures Helena Norberg-Hodge dat dit droombeeld een reële optie is. Zodra dingen zich op een menselijke schaal afspelen, verdwijnen destructieve praktijken namelijk als vanzelf. Een ‘*multipliereffect* van oplossingen’, noemt Helena dit. “Alle crises komen voort uit ons geglobaliseerde economische systeem dat veel te veel macht heeft gegeven aan *corporate* hebzucht. Door die macht terug te geven aan lokale bewoners en bedrijven kunnen we onze samenlevingen transformeren. Geen enkele wel-

denkende gemeenschap zou – zoals onze overheid wél doet – immers concluderen: ‘Oh, we vervuilen het water en nu wordt het verkocht in flesjes, en we hebben het bos gekapt, dat is vooruitgang voor onze gemeenschap.’”

## GLOBALAAL VERSUS LOKAAL

Neem voedsel. Op dit moment slepen we voedsel de hele wereld over, waardoor het plastic en chemicaliën nodig heeft om ‘vers’ te blijven. En omdat boeren voor de wereldmarkt produceren, worden ze gedwongen steeds verder op te schalen, met monoculturen, pesticiden en bio-industrie als gevolg.

Halen we voedselproductie dichtbij huis, dan verandert alles. “In de meeste supermarkten krijgt de boer

minder dan tien procent van de verkoopprijs, terwijl ze op boerenmarkten zo’n 80 procent ontvangen, soms zelfs meer”, vertelt Helena. “Dit betekent dat je de prijs van het meest voedzame én biologische voedsel kunt verlagen terwijl de winst voor de boer enorm toeneemt.”

Tel daarbij op dat in lokale voedsel-systemen: 1) Boeren in contact staan met burgers en zo hun voorkeuren leren kennen, 2) voedselkilometers drastisch afnemen, 3) de noodzaak voor plastic verpakkingen zo goed als verdwijnt (omdat voedsel niet langer beschermd hoeft te worden tijdens ellengange transporten), 4) voedselverspilling afneemt omdat boeren producten die er niet ‘perfect’ uitzien ineens wel kunnen verkopen en 5) boodschappen doen zoveel fijner is. Helena: “Een vriendin vertelde laatst dat ze iedere week naar drie boerenmarkten gaat vanwege de sfeer. Het is levendig, je ziet overal ouders met hun kinderen en op de meeste boerenmarkten zijn er kansen voor lokale muzikanten en ambachtsmensen.”

**“ALLES WAT TÉ GROOT IS,  
LOOPT UIT DE HAND”**



HELENA NORBERG-HODGE:  
"VERBINDING OP EEN DIEP  
ONDERSTEUNENDE MANIER."

BEELD LOCAL FUTURES

### ZO CREËREN WE EEN LOKALE WERELD

Naast het ondersteunen van lokale voedselsystemen – bijvoorbeeld door boerenmarkten te bezoeken of lid te worden van een *Community Supported Agriculture* boerderij – is er nog veel meer dat je kunt doen om van lokaal het nieuwe globaal te maken. Helena geeft tips:

#### 1. Spendeer en investeer je geld lokaal

Hoe langer geld in de lokale economie circuleert, hoe meer lokale bewoners, burgerinitiatieven en bedrijven het bereikt. Dus wanneer je iets nodig hebt (nieuw of tweedehands), vraag jezelf af: waar kan ik dit in mijn gemeenschap vinden? Sluit je bijvoorbeeld aan bij een 'support your locals' campagne. Of omarm een gemeenschapsmunt, ook wel

LETS (*Local Exchange Trading Systems*) genoemd. Deze alternatieve vormen van geld stimuleren de lokale economie en zorgen ervoor dat mensen met weinig 'echt' geld ook kunnen meedoen aan het gemeenschapsleven.

#### 2. Regel je energiebehoeften dichtbij huis

Net zoals het logisch is om voedsel dichtbij consumenten te produceren, is het ook logisch om energie dichtbij gebruikers te genereren. Door lid te worden van een lokale energiecoöperatie, of er zelf eentje te starten, draag je bij aan een wereld zonder enorme energienetwerken die grond en hulpbronnen opslokken. Bovendien betekent investeren in gedecentraliseerde energiebronnen minder (politieke) macht voor corporate energiegiiganten.

#### 3. Stimuleer plaatsgebonden onderwijs

In plaats van kinderen voor te bereiden op een lokaal bestaan en hen de tools te geven om regionale uitdagingen op te lossen, stomen standaard curricula kinderen klaar voor een toekomst in het geglobaliseerde economische systeem. Gelukkig erkennen steeds meer 'alternatieve scholen' het belang van vrijheid en creativiteit, natuureducatie en klassen met scholieren van alle niveaus. Door je kind(eren) voor zo'n school op te geven of onderwijspioniers met je tijd en skills verder te helpen, kunnen we regeneratief onderwijs een boost geven.

#### 4. 'Moeder' de wereld om je heen

We hebben onze ecosystemen dusdanig beschadigd dat we inmiddels op een punt zijn gekomen waar we mensen





Young Farmers Connect.

BEELD LARA ARNOTT PHOTOGRAPHY

nodig hebben om onze bodem, biodiversiteit, rivieren en het klimaat te herstellen. Dus ‘moeder’ de wereld om je heen, bijvoorbeeld door je stad/ buurt/ straat te vergroenen, je eigen tuin om te toveren tot mini-natuurgebiedje of je handen uit de mouwen te steken in het lokale voedselbos.

### **MET BELEID VOOR DE WERELD**

Om wat Helena noemt ‘kleine schaal op grote schaal’ te creëren, moeten bewegingen van onderaf samengaan met *top down* actie. “Overheden hebben grote bedrijven via vrijhandelsverdragen *carte blanche* gegeven, en zo oneerlijke concurrentie voor lokale ondernemers gecreëerd. We hebben internationale

beleidsmaatregelen nodig die macht decentraliseren en ervoor zorgen dat *corporates* die zich destructief gedragen het in hun zakken gaan voelen.”

“Kleinschalige ecologische productie is arbeidsintensief, en op dit moment wordt arbeid flink belast. Door hulpbronnen, energie en vervuiling zwaarder te belasten dan arbeid kunnen we deze disbalans herstellen”, gaat Helena verder. “En door niet langer fossiele brandstoffen en industriële landbouw, maar duurzame energie en lokale voedselproductie te subsidiëren, kunnen we een wereld creëren waarin globale productieketens, monoculturen en bio-industrie ook financieel onhoudbaar worden.”

### **VAN IK NAAR WIJ**

“Zelfs jonge kinderen confronteren we op school continu met concurrentie en onzekerheid. We moeten onszelf veel bewuster met elkaar verbinden, niet alleen op een niet-competitieve manier, maar op een diep ondersteunende manier”, aldus Helena.

“Er is ons altijd verteld dat we trots moeten zijn op onze individualiteit, maar uiteindelijk wil ieder mens liefde ontvangen. En dat is oké. Het is oké om te voelen dat je anderen nodig hebt. Wanneer we bereid zijn om hier binnen onze gemeenschappen openlijk over te praten, kunnen we onszelf helen terwijl we tegelijkertijd samen het systeem vernieuwen en zo ook de wereld om ons heen helen.”

**“ZOVEEL VAN ONZE NEERSLACHTIGE GEVOELENS, MENTALE  
WORSTELINGEN EN ANGSTEN ONTSTAAN DOORDAT WE VAST-  
ZITTEN IN EEN SYSTEEM DAT ONS TEGEN ELKAAR OPZET”**

De oorspronkelijke versie van dit verhaal verscheen op *MaatschapWij*: hét platform voor een groen, gezond en verbonden Nederland. Lees verder op [www.maatschapwij.nu](http://www.maatschapwij.nu). ■